

re. Si multum tibi fuerit, abundanter tribue; si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum liberem imperiri fruide. Simul etiam ostendit, quomodo fructus pariat elemosyna, & cur ea sit danda. Inter fructus elemosynæ hos numerat.

I. Ita fiet, ut nec arte aueritur facies Domini. Elemosyna seu misericordia studium, præ virtutibus ceteris hoc habet singularissimum, Deo mirificè placet, eique magis in amoribus est, quam alix actiones plurimæ honestissimæ. Neque enim vlla res est, Nazianzeno teste, quæ Dei benevolentiam perinde conciliet ac misericordiam, sacrificium Deo gratissimum. Talibus enim hostiis promeretur Deus. Talis reuera in nos Deus est, quales nos sumus in pauperes. Auertimus nos: Et ipse se auerit. Damus, sed parçè? Et ipse suam subtingit liberalitatem. Damus, sed largitè? Et ipse in nos largissimus est. Da igitur, fili mi, da liberalissimè; pro posse da, & non auertetur à te facies Domini; Deum semper beneuolum habebis.

II. Præmium bonum tibi thesaurizas in die necessitatis. Hebræa phrasis depositum bonum appellat: nam quidquid in pauperem erogatur, apud Deum deponitur, ubi totum fidelissimè custodiatur, cum inæstimabili lucro, nec obolo inde deceduro. Tibi thesaurizas, ait Tobias: qui enim dant elemosynas, verè sibi thesaurizant; qui pecunias congerunt, thesaurum quidem colligunt, magis tamèn aliis quam sibi. Nam condus quærit primum, & quod ille comparit, id alter viuere non acripiet. At verò qui elemosynas dat, sibi ipse thesaurizat. Chrysofostomus item putat absurdissimum, elemosynam parcam. Nam elemosyna, inquit, non est elemosyna, quæ non est largæ. Addit: Sum misericordes, sed modica tribuimus per totum annum. Et quale hoc prædium est censendum, quod ouum vnicum apponitur, quod dum laxaretur, dimidium effluxit, autenacci panis particula, gustatorium pocillum accelece zytho plenum; Qualis hæc cœna est quam vno alteroq; bolo totam glutias, qualis hæc elemosyna, quæ tam parca, tam sordida: Qui plus stipis spargit, thesaurum ampliotem colligit. Vir magnus & eruditus affirmat, alchimia artificis id efficere se posse, vt in ipso hypocaulo suo intra vnus anni spatium, quinque millia florenorum sibi velut sub manibus nascantur. At ego, aiebat, non hoc ago, sed lapidem philosophicum quæro. Promissum magnum, & ponamus verum, sed quid hoc ad elemosynæ lucrum? Panis quadra, veste obfolera, pecunia vilissima, si vis, regnum lucrari potes: das paruulam stipem, & recipies auri millionem, frange panem esurienti, & emittis cælum. Neque petenti solum dandum elemosynam; sed etiam præoccupandum esse non petentem docens Augustinus: Noli dicere, inquit, si petierit, dabo. Expectas, ergo vt petat. Sic pastoris bouem Dei, quomodo transeuntem Augustinus, mendicum? illi petenti, das, quia scriptum est; Omni petenti te da. De isto quid scriptum est? Beatus qui intelligit super egenum & pauperem, Quare cui des, beatus enim qui intelligit super egenum & pauperem, qui præoccupat vocem ipsam. 146. petiunt. Si sic inter vos indigem milites Christi, vt etiam pe-

Fructus Elemosynæ.

r. A te non auertetur facies Domini.

Hob. 1. 16.

2. Præmium bonum tibi thesaurizas in die necessitatis. Tob. 4. 10.

Chryso. 4. hom. 32. in ep. ad Hebr.

Pauper danda elemosyna præoccupanda est. August. 10. mendicum? illi petenti, das, quia scriptum est; Omni petenti te da. De isto quid scriptum est? Beatus qui intelligit super egenum & pauperem, Quare cui des, beatus enim qui intelligit super egenum & pauperem, qui præoccupat vocem ipsam. 146. petiunt. Si sic inter vos indigem milites Christi, vt etiam pe-

§. III.

II. Elemosyna ab omni peccato, & à morte liberat, & non patietur animam ne in reuelas. Ab omni peccato liberat: disponit namque ad pœnitentiam, quæ grauissima quæque peccata eluit. Si quis verò stipem erogaret, nihilominus in immenso aggregaret noxas, nec seriam cogitaret pœnitentiam, in callum pane laboraret. Sed elemosyna saniorè inicit mentem, & maturius ad respicientiam impellit. Neque à peccato solum, sed & à morte liberat. Illi demum verè moriuntur, qui in peccatis moriuntur. Quod Christus Iudæis vaticinatur: Vos, inquit, in peccato vestro moriemini. Hanc mortem pessimam arcet elemosyna. Nam, beato Leone teste, elemosyna peccata delet, mortem peritum, & panam perpetui ignis exingunt. Quæ Chrysofostomus illustrissimo dicto confirmans: Elemosyna, inquit, remedium est ad omne vulnus vitæ. Nabuchodonosor rex erat sceleratissimus, vlcibus & vulneribus lethiferis plenus; Daniel nihilominus velut chirurgus peritissimum spem sanitatis afferens, & iacentem erigens: Rex inquit, animos reuoca, reperiemus malagmata, his vulneribus tuis omnibus curandis. Peccata tua elemosynis redimes, & iniquitates tuas misericordiam pauperum. Hoc emplastrum vltus accommodandum animo: da elemosynas, & restituetur sanitas. Nam elemosyna ab omni peccato, & à morte liberat.

3. Elemosyna ab omni peccato, & à morte liberat, & non patietur animam ne in reuelas. Tob. 4. 11. Vide August. in 5. l. 21. de Ciuit. c. 27. mibi p. 290. 1000. 8. 21. c. 24. S. Leo. ser. 2. c. 5. de col. lectis.

DAR. 4. 24.

Tob. 4. 11.

IV. Fiducia magna erit coram summo Deo, elemosyna omnibus facientibus eam. Hebræo idiomate: Munus amplum & bonum reddetur coram Sancto. Misericordia singularè, inæstimabile præmium, tam in hac mortali, quam in meliore, immortalis vita perfoluendum. Fatali orbis die, qui de nostris annis omnibus sententiam dicit, de Misericordiæ actionibus maxima instituetur quæstio. Si confectis studiis Medicus aut Iuriconsultus examen subiturus sciret, quid examinatore quæsituri essent, rem sibi optatissimam duceret, & ad ipsas quæstiones se solertissimè pararet. Ecce, ô Christiani, examinatore & index supremus præmonet sincerissimè, quid supremo die singillatim sit interrogaturus. Interrogationes hæc erunt: In quos inclementes, duri, immisericordes, in quos humani, misericordes, benefici fuerimus; cui pecuniam, aut panem, aut vestem dederimus; quem morbo aut carcere detentum inuiserimus, cui hospitium aut sepulcrum, concesserimus. Quid ad quæstiones istas responderemus? Tam præmonetur millies, iterumque millies, hæc ipsa eo die interrogada; qui paramus nos summis studiis, quid ad quæstiones istas, quàm opportunissimè respondeamus? Cur autem Orbis Index supremi iudicij die, solius elemosynæ factus sit mentionem, discretissimè Augustinus id explicans: Dominus noster IESVS Christus, inquit, prænuntians nobis iudicium suum futurum, tacuit cetera reuera facta iustorum, & solas elemosynas commemorare dignatus est. Tacuit omnia mala facta iniquorum, & solam sterilitatem elemosynæ increpandam esse iudicauit, non nisi ad nos commonendas. Quare hoc? Quia omnia crimina elemosynis redimuntur. Ideo illam laudauit fecunditatem, istam culpauit & damnauit ariditatem. Sed audistis omnia malefacta elemosynis redimi: nolite sic intelligere, vt intelligitur quidam peruersè. Elemosyna enim possunt tibi prodesse ad delenda peccata præterita, si mores mutaueris. Si autem in eisdem malis perseveraueris, elemosynis tuis non corrumpes iudicium Dei. Fiducia magna erit coram summo Deo elemosyna omnibus facientibus eam.

Cur orbis Index supremi iudicij die, solius elemosynæ factus sit mentionem.

Hanc certè fiduciam expertus Tobias nobilissimos elemosynæ fructus collegit: 1. Oculorum vltim per Angeli cataplasma felleum recepit: si centum millia ducatorum huic beneficio rependere potuisset, beneficium non æquasset. 2. Pecuniam omnem, talenta decem à Raguete fide optima recepit. 3. Filium honestissimo matrimonio collocauit. 4. A rege Salamansar gratiam,

Hos fructus elemosynæ expertus est Tobias etiam viuens.